

Робоча програма дисципліни «Регіональна економіка»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

БАКАЛАВР

90

Годин

Загальний обсяг дисципліни

3

Кредити ЄКТС

Відповідно до стандарту

3

Модулі

Змістовних блоки курсу

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Регіональна економіка

Спеціальність: 123 Комп'ютерна інженерія

Ступінь: Бакалавр

Обсяг: 90 годин / 3 кредити ЄКТС

Модулів: 3 змістовних блоки

Лекції: 30 год. · **Практичні:** 15 год. · **СРС:** 45 год.

Призначення дисципліни

Дисципліна «Регіональна економіка» формує у студентів системне розуміння закономірностей просторової організації економіки, механізмів регіонального розвитку та державної регіональної політики України. Курс охоплює теоретичні основи регіональної економіки, аналіз економічного потенціалу регіонів, проблеми регіональної нерівності та сучасні підходи до регіонального планування в умовах євроінтеграції та повоєнного відновлення.

Дисципліна є обов'язковою для підготовки бакалаврів зі спеціальності «Комп'ютерна інженерія» та забезпечує формування загальних компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою.

Загальні компетентності

Аналітичне мислення

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання економічної інформації: виявлення причинно-наслідкових зв'язків між просторовими факторами та економічними явищами, порівняння альтернативних підходів до регіонального розвитку.

Комунікація

Здатність до усної та письмової комунікації: чітко пояснювати економічні процеси у регіональному вимірі, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати аналітичні записки та дослідницькі звіти.

Самоорганізація

Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки аналітичних оглядів регіональних ринків, презентацій і дослідницьких проектів.

Командна робота

Відповідальність, ініціативність та готовність працювати в команді під час групового аналізу кейсів регіонального розвитку, обговорення стратегій розміщення ІТ-підприємств та спільного розв'язання практичних задач.

Студент повинен вміти: аналізувати статистичну та аналітичну інформацію про регіональний розвиток; виділяти головне та узагальнювати результати досліджень; планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.

Фахові компетентності

Основи регіональної економіки

Розуміння сутності та закономірностей регіональної організації економіки, теорій розміщення виробництва, просторового розвитку та регіональної диференціації. Знання ключових понять: регіон, кластер, агломерація, регіональна політика, децентралізація.

Аналіз регіональних систем

Здатність аналізувати економічний потенціал регіонів України: природно-ресурсний, виробничий, науково-технічний, трудовий та фінансовий; виявляти регіональні диспропорції та обґрунтовувати заходи їх подолання.

Регіональна та державна політика

Знання механізмів державної регіональної політики, інструментів підтримки депресивних регіонів, основ децентралізації та місцевого самоврядування. Розуміння зв'язку між регіональною політикою та євроінтеграційним курсом України.

Нормативно-правова база

Орієнтування в нормативно-правовій базі у сфері регіонального розвитку та державної регіональної політики України; використання офіційних статистичних і аналітичних джерел для формування обґрунтованих висновків та рекомендацій.

Результати навчання

01

Пояснення категорій регіональної економіки

Пояснювати сутність ключових понять і явищ: регіон, економічний район, агломерація, кластер, регіональна конкурентоспроможність, децентралізація, депресивна територія, регіональна диспропорція, просторовий розвиток.

03

Аналіз регіональних процесів і явищ

Аналізувати регіональну диференціацію, інвестиційну привабливість регіонів, процеси урбанізації та просторову концентрацію виробництва; оцінювати ефективність заходів регіональної політики.

02

Характеристика регіональних систем

Характеризувати основні регіони та господарські комплекси України, застосовувати методи економічного районування, порівняльного та статистичного аналізу, визначати тенденції регіонального розвитку та формулювати висновки.

04

Робота з джерелами та нормативною базою

Орієнтуватися в науковій та нормативно-правовій базі з регіональної економіки; використовувати дані Держстату, Мінрегіону та наукових установ для підготовки обґрунтованих аналітичних матеріалів.

Теоретичні основи регіональної економіки

-
- 1 — Тема 1.1
Предмет, метод та завдання регіональної економіки. Регіон як об'єкт дослідження
 - 2 — Тема 1.2
Теорії регіонального розвитку та розміщення виробництва. Класичні та сучасні концепції
 - 3 — Тема 1.3
Економічне районування та просторова організація господарства України

Предмет і метод регіональної економіки.

Поняття регіону

Лекційний матеріал (4 год.)

Лекція 1: Регіональна економіка як наукова дисципліна: предмет, об'єкт, методи дослідження. Місце регіональної економіки в системі економічних наук. Зв'язок з іншими дисциплінами (розміщення продуктивних сил, регіональна політика, просторовий розвиток).

Лекція 2: Поняття «регіон»: різні підходи до визначення та класифікації. Регіон як адміністративно-територіальна одиниця та як соціально-економічна система. Принципи виділення регіонів. Типологія регіонів України.

Ключові питання лекцій

- Предмет і метод регіональної економіки як науки
- Основні підходи до визначення поняття «регіон»
- Класифікація та типологія регіонів
- Регіон як соціально-економічна система
- Зв'язок регіональної економіки з іншими галузями знань

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Порівняльний аналіз підходів до визначення та класифікації регіонів: складання порівняльної таблиці за критеріями (масштаб, природа виділення, функціональне призначення).

Завдання 2. Кейс: аналіз типологічних особливостей регіонів України (Київська агломерація, промислові регіони Сходу, аграрні регіони Заходу). Групове обговорення.

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (10 год.)

- Опрацювання: Сторонянська І. З., Беновська Л. Я. «Нова регіональна політика України: інструментарій та напрями реагування в умовах сучасних викликів» (2023)
- Підготовка реферату: «Регіон як об'єкт дослідження: порівняння підходів українських та зарубіжних науковців»
- Складання схеми «Система регіонів України» з картографічним матеріалом

Очікуваний результат: студент вміє пояснювати предмет регіональної економіки, визначати поняття «регіон» та характеризувати типологію регіонів України.

Теорії регіонального розвитку та розміщення виробництва

1

Класичні теорії

Теорії розміщення А. Вебера, В. Лаунхардта, А. Льоша.
Теорія центральних місць В. Кристаллера.

2

Неокласичні концепції

Концепції «полюсів зростання» Ф. Перру. Теорії
регіональної конвергенції та дивергенції.

3

Сучасні підходи

Нова економічна географія П. Кругмана. Теорія
кластерів М. Портера. Смарт-спеціалізація регіонів.

4

Застосування в Україні

Адаптація теорій до умов України. Регіональна політика
ЄС та досвід євроінтеграції для регіонів.

Лекційний матеріал (4 год.)

Класичні теорії розміщення виробництва: мінімізація транспортних витрат (Вебер), теорія центральних місць (Кристаллер), просторова рівновага (Льош). Концепції «полюсів зростання» (Перру). Нова економічна географія (Кругман). Теорія кластерів Портера та її застосування до регіонів України. Концепція смарт-спеціалізації в контексті євроінтеграції.

Практика (2 год.) та СРС (10 год.)

Практика: Аналіз розміщення ІТ-кластерів в Україні (Київ, Харків, Львів, Дніпро) через призму теорії кластерів Портера; дискусія «Чи можлива смарт-спеціалізація регіонів України в умовах воєнного часу?».

СРС: Опрацювання: Васильців Т. Г. та ін. «Відновлення економіки України: регіональний вимір» (ІРД НАН України, 2023); підготовка аналітичної записки про застосування концепції «полюсів зростання» в регіональній політиці України.

Економічне районування та просторова організація господарства

Тема 1.3 — Економічне районування (Лекції 5–6, 4 год.)

Економічне районування: поняття, принципи та методи. Підходи до районування господарства України: адміністративний, економічний, природно-господарський. Основні економічні райони України та їх господарська спеціалізація: Столичний, Центральний, Поліський, Подільський, Карпатський, Причорноморський, Придніпровський, Донецький, Слобожанський. Проблема адаптації системи районування до умов воєнного стану та повоєнного відновлення.

Практика (2 год.): Складання карти економічних районів України та характеристика їх спеціалізації; аналіз змін у регіональній структурі господарства внаслідок збройної агресії; кейс «Економічний потенціал регіонів: до і після 2022 р.».

СРС (10 год.): Опрацювання: Сторонянська І. З. (наук. ред.) «Функціональні типи територій як об'єкт державної регіональної політики» (Львів: ІРД НАН України, 2022, 494 с.); підготовка реферату «Економічне районування України: методологія та сучасний стан».

Підсумок Модуля 1 — Ключові висновки

Регіональна економіка як наука забезпечує теоретико-методологічну базу для розуміння просторових закономірностей розвитку господарства. Знання теорій розміщення виробництва, кластерної концепції та підходів до економічного районування є необхідною умовою для аналізу конкурентоспроможності регіонів і розробки обґрунтованої регіональної політики.

Контрольні питання до модуля 1:

- Визначення предмету та методів регіональної економіки
- Класифікація регіонів та підходи до їх виділення
- Основні теорії регіонального розвитку та їх застосування
- Принципи та методи економічного районування
- Економічні райони України та їх господарська спеціалізація

Економічний потенціал регіонів та регіональна диференціація

Тема 2.1

Природно-ресурсний і виробничий потенціал регіонів України.
Галузева структура регіональних економік.

Тема 2.2

Трудовий потенціал та ринок праці регіонів. Демографічна ситуація та міграційні процеси в Україні.

Тема 2.3

Регіональна диференціація та нерівність. Методи вимірювання та оцінювання регіональних диспропорцій.

Природно-ресурсний і виробничий потенціал регіонів

Лекційний матеріал (4 год.)

Поняття «економічний потенціал регіону» та його складові. Природно-ресурсний потенціал регіонів України: земельні, водні, лісові та мінерально-сировинні ресурси. Виробничий потенціал: промисловий, аграрний, транспортно-логістичний. Галузева та просторова структура регіональних економік. Регіональні відмінності у рівні економічного розвитку: ВРП на душу населення, індекс промислового виробництва, обсяг інвестицій. ІТ-сектор як нова галузь регіональної спеціалізації.

Ключові питання

- Складові економічного потенціалу регіону та методи його оцінки
- Природно-ресурсний потенціал та його розподіл між регіонами
- Галузева спеціалізація та міжрегіональний поділ праці
- Роль ІТ-сектору в регіональній спеціалізації
- Регіональні відмінності у рівні промислового розвитку

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Порівняльний аналіз ВРП на душу населення по регіонах України за даними Держстату: складання рейтингу регіонів, картосхема, висновки про характер регіональної диференціації.

Завдання 2. Кейс: «ІТ-кластери в Україні як приклад регіональної спеціалізації» — аналіз чинників концентрації ІТ-підприємств у Києві, Харкові, Львові. Групова дискусія.

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (7 год.)

- Опрацювання: Тульчинська С. О. та ін. «Національна економіка» (КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024) — розділ «Регіональний розвиток»
- Підготовка реферату: «Природно-ресурсний потенціал регіонів України: сучасний стан і проблеми використання»
- Складання таблиці «Галузева спеціалізація регіонів України» за статистичними даними

Очікуваний результат: студент вміє оцінювати економічний потенціал регіонів, аналізувати галузеву структуру регіональних економік та виявляти чинники регіональної диференціації.

Трудовий потенціал та ринок праці регіонів

Лекційний матеріал (4 год.)

Демографічна ситуація в регіонах України: динаміка чисельності населення, вікова структура, урбанізація. Трудовий потенціал регіонів: поняття, складові, методи оцінки. Регіональні ринки праці: рівень зайнятості, структура безробіття, рівень заробітних плат. Міграційні процеси: трудова міграція, вимушене переміщення, вплив збройного конфлікту 2022–2024 рр. на розподіл населення. «Людський капітал» як ключовий чинник конкурентоспроможності регіону.

Практика (2 год.) та СРС (7 год.)

Практика: Аналіз статистичних даних Держстату щодо зайнятості та безробіття по регіонах; дискусія «Вимушене переміщення населення 2022–2024 рр.: наслідки для регіональних ринків праці»; складання карти «Регіональна диференціація ринків праці України».

СРС: Опрацювання: Васильців Т. Г. та ін. «Відновлення соціально-економічного розвитку регіонів України» (ІРД НАН України, 2023); підготовка аналітичної записки «Вплив демографічних змін на трудовий потенціал регіонів України».

Регіональна диференціація та нерівність

Лекційний матеріал (4 год.)

Поняття регіональної нерівності та диспропорцій. Методи вимірювання: коефіцієнт варіації, індекс Джині, тета-статистика. Причини регіональних диспропорцій в Україні: нерівномірний розподіл природних ресурсів, відмінності в рівні індустріалізації, якості інфраструктури, демографічному стані. Проблема «центр–периферія». Регіональна нерівність до і після 2022 р.: зміни в рейтингах регіонів. Методи виявлення депресивних територій та надання їм державної підтримки.

Ключові питання

- Поняття та виміри регіональної нерівності
- Причини регіональних диспропорцій в Україні
- Проблема «центр–периферія» у контексті України
- Депресивні регіони: критерії та інструменти підтримки
- Зміни в регіональних диспропорціях після 2022 р.

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Обчислення коефіцієнта варіації рівня ВРП на душу населення по регіонах України: розрахунки за статистичними даними, графіки, висновки.

Завдання 2. Кейс: «Депресивні регіони України: критерії ідентифікації та заходи державної підтримки». Аналіз нормативних документів та практики застосування.

Завдання 3. Дискусія: «Чи можна подолати регіональну нерівність в Україні в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення?».

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання: Сторонянська І. З., Беновська Л. Я. «Нова регіональна політика України: інструментарій та напрями реагування в умовах сучасних викликів». Регіональна економіка. — 2023. — №1(107). — С. 5–13
- Підготовка аналітичної записки «Регіональна диференціація в Україні: динаміка та чинники змін»
- Складання рейтингу регіонів за інтегральним показником розвитку

Очікуваний результат: студент вміє вимірювати регіональні диспропорції, аналізувати їх причини та обґрунтовувати заходи щодо їх подолання.

Державна регіональна політика та повоєнне відновлення

Тема 3.1

Державна регіональна політика України: цілі, принципи, інструменти. Децентралізація та місцеве самоврядування.

Тема 3.2

Інвестиційна привабливість регіонів. Регіональні стратегії розвитку та інструменти залучення інвестицій.

Тема 3.3

Повоєнне відновлення регіонів України: пріоритети, механізми, міжнародний досвід. Цифровізація та смарт-розвиток регіонів.

Державна регіональна політика та децентралізація

Лекційний матеріал (4 год.)

Державна регіональна політика: поняття, цілі, принципи та інструменти. Нормативно-правова база: Закон «Про засади державної регіональної політики» (2015), Державна стратегія регіонального розвитку до 2027 р. Децентралізація як ключова реформа: об'єднання територіальних громад, перерозподіл повноважень, зміни у фінансуванні. Місцеве самоврядування: функції органів місцевого самоврядування у регіональному розвитку. Регіональна політика ЄС та досвід євроінтеграції.

Ключові питання

- Цілі та принципи державної регіональної політики
- Інструменти стимулювання регіонального розвитку
- Реформа децентралізації: здобутки та виклики
- Система міжбюджетних відносин та регіональних фінансів
- Регіональна політика ЄС: структурні фонди та їх значення для України

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Аналіз Державної стратегії регіонального розвитку України до 2027 р.: цілі, пріоритети, очікувані результати. Оцінка відповідності до стандартів ЄС.

Завдання 2. Кейс: «Децентралізація в Україні: результати об'єднання територіальних громад та їх наслідки для регіонального розвитку». Групова дискусія.

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (7 год.)

- Опрацювання: Сторонянська І. З. (наук. ред.) «Функціональні типи територій як об'єкт державної регіональної політики» (Львів, 2022) — розділ «Державна регіональна політика»
- Підготовка реферату: «Реформа децентралізації в Україні: здобутки та виклики для регіонального розвитку»
- Аналіз Закону «Про засади державної регіональної політики» та його відповідності до норм ЄС

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати державну регіональну політику, аналізувати інструменти її реалізації та оцінювати результати децентралізаційної реформи.

Інвестиційна привабливість регіонів та регіональні стратегії

Оцінка інвестиційної привабливості

Методики рейтингування регіонів за інвестиційним кліматом.

Чинники привабливості: інфраструктура, кваліфікована робоча сила, стабільність інституцій, якість ділового середовища.

Регіональні стратегії розвитку

Розробка та реалізація регіональних стратегій. Відповідність до Державної стратегії та плану відновлення. Механізми моніторингу та оцінки.

Інструменти залучення інвестицій

Індустріальні парки, спеціальні економічні зони, програми підтримки малого та середнього бізнесу. Роль IT-парків у розвитку регіонів.

Лекційний матеріал (4 год.)

Інвестиційна привабливість регіону: поняття, чинники та методи оцінки. Регіональний рейтинг інвестиційної привабливості. Регіональні стратегії розвитку: методологія розробки, ув'язка з Державною стратегією регіонального розвитку 2021–2027 рр. Індустріальні парки як інструмент залучення інвестицій. Спеціальні економічні зони. IT-парки та технополіси: вітчизняний і зарубіжний досвід.

Практика (2 год.) та СРС (7 год.)

Практика: Порівняльна характеристика інвестиційної привабливості трьох регіонів України за обраними критеріями; аналіз стратегії розвитку одного регіону (за вибором); дискусія «Індустріальні парки та IT-парки — ефективний інструмент регіонального розвитку?».

СРС: Опрацювання: Васильців Т. Г., Кізима Т. О., Павліха Н. В. «Відновлення та розвиток регіонів і громад України в умовах поведінкової економіки» (ІРД НАН України, 2023); підготовка аналітичної записки «Інвестиційний потенціал регіонів України: рейтинг та перспективи».

Повоєнне відновлення та цифровізація регіонів

Лекційний матеріал (4 год.)

Масштаби збитків від збройної агресії Росії для регіонів України: прямі та непрямі втрати, вплив на ВРП, зайнятість, інфраструктуру. Пріоритети повоєнного відновлення: «Великий будівельний» план, Національний план відновлення. Міжнародний досвід повоєнного відновлення: Марш. план, досвід Південної Кореї, країн Балтії. Цифровізація регіонів: «Дія», е-урядування, смарт-сіті. Роль ІТ-сектору у відновленні регіональних економік. Євроінтеграція як фактор регіонального розвитку: структурні фонди ЄС та їх потенціал для України.

Ключові питання

- Масштаби збитків від агресії для регіонів України
- Пріоритети Національного плану відновлення
- Міжнародний досвід і механізми фінансування відновлення
- Цифровізація як чинник регіонального розвитку
- Перспективи структурних фондів ЄС для регіонів України

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Аналіз документів: Національний план відновлення України — пріоритети регіонального розвитку, обсяги фінансування, відповідальні виконавці.

Завдання 2. Кейс: «Смарт-сіті та цифровізація як інструменти регіонального розвитку» — аналіз впровадження платформ електронного врядування в містах України.

Завдання 3. Підготовка та презентація міні-проекту: «Стратегія відновлення обраного регіону: пріоритети, ресурси, очікувані результати».

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання: Васильців Т. Г. та ін. «Відновлення економіки України: регіональний вимір» (ІРД НАН України, 2023)
- Підготовка аналітичної записки «Повоєнне відновлення регіонів: виклики та можливості для ІТ-сектору»
- Аналіз регіональних програм відновлення та їх відповідності стандартам ЄС

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати регіональні наслідки збройного конфлікту, оцінювати пріоритети відновлення та характеризувати роль цифровізації у розвитку регіонів.

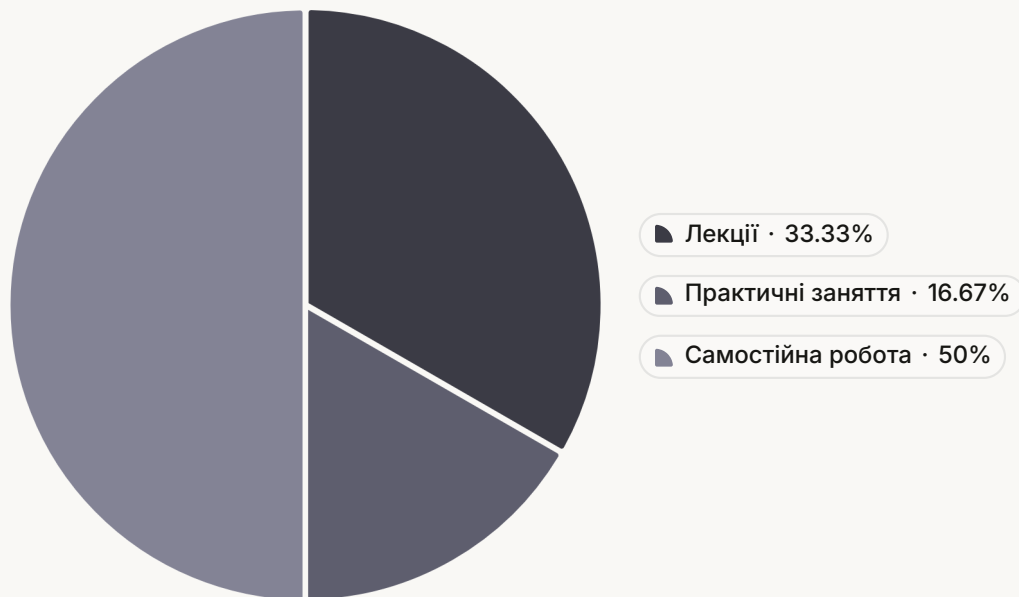
Розподіл навчального часу — 90 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	СРС (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Предмет і метод. Поняття регіону	4	2	10
	Тема 1.2 — Теорії регіонального розвитку	4	2	10
	Тема 1.3 — Економічне районування	2	1	10
Модуль 2	Тема 2.1 — Природно-ресурсний і виробничий потенціал	4	2	7
	Тема 2.2 — Трудовий потенціал і ринок праці	4	2	7
	Тема 2.3 — Регіональна диференціація та нерівність	4	2	8
Модуль 3	Тема 3.1 — Державна регіональна політика	4	2	7
	Тема 3.2 — Інвестиційна привабливість регіонів	4	2	7
	Тема 3.3 — Повоєнне відновлення та цифровізація	4	0	8
Разом	9 тем / 3 модулі	30	15	74

Загальний обсяг: 90 годин = 3 кредити ЄКТС. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу та академічного календаря.

Структура навчального часу

Коментар до розподілу

Загальний обсяг — **90 годин (3 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

Лекції — 30 год. (33%)

Системне подання ключового теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, карт, статистичних таблиць та прикладів із вітчизняної практики регіонального розвитку.

Практичні — 15 год. (17%)

Відпрацювання аналітичних навичок, розгляд кейсів регіонального розвитку, дискусії та захист міні-проектів із використанням статистичних даних та нормативних документів.

Самостійна робота — 45 год. (50%)

Поглиблене вивчення, підготовка аналітичних завдань, робота з джерелами та науковою літературою. Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни**.

Самостійна робота студентів — Детальний опис

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками та монографіями з регіональної економіки (Сторонянська, Васильців, Тульчинська та ін.), нормативно-правовими актами, науковими статтями у журналі «Регіональна економіка». Студент конспектує ключові положення та порівнює підходи різних авторів.

Індивідуальні завдання

Виконання аналітичних завдань (порівняльний аналіз регіонів, розрахунок показників регіональної нерівності, оцінка інвестиційної привабливості); підготовка аналітичних записок та міні-досліджень з актуальних питань регіональної економіки.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів: Держстату (ukrstat.gov.ua), Мінрегіону (minregion.gov.ua), ІРД НАН України (ird.gov.ua), Верховної Ради (zakon.rada.gov.ua). Аналіз регіональних стратегій та наукових статей.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять (опрацювання статистичних джерел, вивчення нормативних актів); підготовка до тестувань (ключові терміни та показники); підготовка до контрольних робіт за кожним модулем (систематизація матеріалу).

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: аналітичні та тестові вправи за темами змістовного модуля.

Оцінюються регулярність виконання завдань, якість аналітичних відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

Проводиться після кожної теми у формі тестування (10–15 питань) або усного опитування.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне аналітичне завдання або реферат, що охоплюють теми змістовного модуля (теоретичні питання, аналіз статистичних даних, характеристика регіонів, розрахунок показників).

Оцінюються повнота відповіді, аргументованість та обґрунтованість висновків. Проводиться після завершення кожного модуля.

3

Підсумковий контроль

Залік відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та письмові відповіді на питання.

Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали: **100-бальна система** з переведенням у національну шкалу та ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

Методи викладання

Викладання дисципліни «Регіональна економіка» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок аналізу та прийняття рішень, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері комп'ютерної інженерії в регіональному контексті.

Лекції

Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, карт та статистичних таблиць; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.

Аналіз документів

Опрацювання нормативно-правових актів, регіональних стратегій та статистичних матеріалів; формування навичок критичного аналізу та оцінки достовірності інформації.

Кейс-стаді

Аналіз реальних ситуацій регіонального розвитку; студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують висновки на основі статистичних даних.

Дискусії

Обговорення актуальних питань регіональної економіки: проблем децентралізації, регіональних диспропорцій, повоєнного відновлення; розвиток аргументаційних навичок.

Самостійне дослідження

Підготовка аналітичних записок, рефератів і презентацій з обраної теми; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації статистичної та аналітичної інформації.

Картографічний аналіз

Робота з тематичними картами регіонального розвитку: аналіз просторового розподілу ресурсів, рівня економічного розвитку, інвестиційних потоків; формування просторового мислення.

Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія».

Рекомендована література — Підручники, посібники та монографії (2022–2024 рр.)

1. Тульчинська С. О. та ін.

Національна економіка : підручник для здобувачів ступеня бакалавра / С. О. Тульчинська, О. О. Кожемяченко, Н. Л. Кузьмінська, М. В. Шашина. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. — 310 с.

2. Сторонянська І. З. (наук. ред.)

Функціональні типи територій як об'єкт державної регіональної політики: методологія ідентифікації та інструментарій стимулювання розвитку. — Львів : ІРД НАН України, 2022. — 494 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»).

3. Васильців Т. Г. та ін.

Відновлення та розвиток регіонів і громад України в умовах поведінкової економіки : монографія / Т. Г. Васильців, Т. О. Кізима, Н. В. Павліха та ін. — Львів : ІРД НАН України, 2023. — 280 с.

4. Сторонянська І. З., Беновська Л. Я.

Нова регіональна політика України: інструментарій та напрями реагування в умовах сучасних викликів. Регіональна економіка. — 2023. — №1(107). — С. 5–13. DOI: 10.36818/1562-0905-2023-1-1.

5. Романенко О. В.

Регіональна економіка : методичні рекомендації до виконання практичних завдань / О. В. Романенко. — Київ : КНУБА, 2023. — 48 с.

6. Мельник М. І., Лещух І. В.

Сучасні глобальні виклики та тренди: діагностика впливу на ендогенний розвиток регіону. Регіональна економіка. — 2022. — №3(101). — С. 18–28. (ІРД НАН України).

7. Гринкевич С. С., Сімків Л. Є. та ін.

Просторово-економічний розвиток регіонів України: ґене́за та сучасні тенденції : монографія. — Львів : ІРД НАН України, 2022. — 360 с.

8. Кудінова А. В., Кулага І. В., Лопух К. В.

Основи економічних знань : навч. посіб. — Київ : ВЦ «Академія», 2023. — 208 с. *Рекомендується для тем 1.1–1.2 (теоретичні основи).*

Нормативно-правова база

→ Конституція України

Прийнята 28 червня 1996 р. Засади територіального устрою, місцевого самоврядування та регіональної організації держави.

zakon.rada.gov.ua

→ Закон «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 № 156-VIII

Визначає правові, економічні та організаційні засади державної регіональної політики України. zakon.rada.gov.ua

→ Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки

Постанова КМУ від 05.08.2020 № 695. Стратегічні цілі та пріоритети розвитку регіонів у контексті євроінтеграції.

zakon.rada.gov.ua

→ Закон «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР

Визначає систему та гарантії місцевого самоврядування, повноваження органів місцевого самоврядування у сфері регіонального розвитку. zakon.rada.gov.ua

→ Закон «Про стимулювання розвитку регіонів» від 08.09.2005 № 2850-IV

Визначає правові, економічні та організаційні засади реалізації державної регіональної політики щодо стимулювання розвитку регіонів. zakon.rada.gov.ua

Офіційні ресурси та фахові видання

Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долишнього НАН України

ird.gov.ua — наукові монографії, аналітичні матеріали, видання з регіональної економіки та регіональної політики.

Міністерство розвитку громад та територій України

minregion.gov.ua — нормативно-правова база, регіональні стратегії, моніторинг регіонального розвитку.

Державна служба статистики України

ukrstat.gov.ua — статистичні дані для аналізу регіонального розвитку: ВРП, зайнятість, інвестиції, демографія.

Верховна Рада України

zakon.rada.gov.ua — нормативно-правова база у сфері регіональної політики та місцевого самоврядування.

Журнал «Регіональна економіка»

re.gov.ua — провідне фахове видання з регіональної економіки та регіональної політики України (ІРД НАН України).

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського

nbuv.gov.ua — електронні ресурси, наукові статті, монографії з регіональної економіки та просторового розвитку.

Міністерство освіти і науки України

mon.gov.ua — освітні стандарти, навчальні програми, методичні матеріали для підготовки бакалаврів.

Журнал «Економіка та суспільство»

economyandsociety.in.ua — наукові статті з регіональної та просторової економіки, регіональної політики.

Зв'язок дисципліни зі спеціальністю 123 «Комп'ютерна інженерія»

Чому «Регіональна економіка» для інженерів?

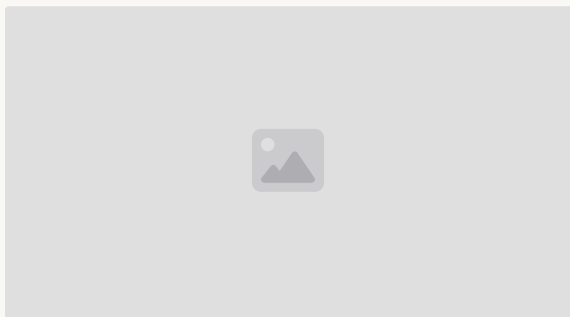
Дисципліна «Регіональна економіка» є невід'ємною складовою підготовки бакалаврів зі спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія». Розуміння просторових закономірностей економічного розвитку формує у майбутніх інженерів здатність аналізувати регіональні ринки, оцінювати умови для ведення бізнесу та приймати обґрунтовані рішення щодо розміщення ІТ-підприємств.

Сучасний фахівець у сфері ІТ та комп'ютерних технологій працює в регіонально диференційованому середовищі, де знання регіональних ринків праці, інфраструктури та інвестиційного клімату є конкурентною перевагою.

Практичне значення для майбутньої кар'єри

- Розуміння регіональних ринків праці ІТ-спеціалістів в Україні (Київ, Харків, Львів, Дніпро)
- Знання інвестиційного клімату для відкриття ІТ-підприємства або стартапу в регіоні
- Розуміння процесів децентралізації та е-урядування для розробки цифрових рішень для місцевого самоврядування
- Аналіз регіональних відмінностей для проектування ІТ-продуктів, орієнтованих на різні аудиторії
- Знання програм підтримки ІТ-сектору в регіонах для пошуку грантів та фінансування
- Розуміння процесів повоєнного відновлення та цифровізації регіонів як сфери зростаючого попиту на ІТ-послуги

Ключові компетентності курсу — Підсумок

Курс охоплює теоретичні основи, аналіз економічного потенціалу регіонів та механізми регіональної політики — від класичних теорій розміщення до актуальних питань повоєнного відновлення та цифровізації — і формує у студентів цілісне розуміння просторових закономірностей розвитку економіки України.

Бажаємо успіхів у вивченні Регіональної економіки!

90

Годин

Загальний обсяг дисципліни

3

Кредити ЄКТС

Відповідно до стандарту

9

Тем

У 3 змістовних модулях

8

Джерел

Рекомендованої літератури 2022–2024 рр.

«Регіон — це не лише географічна одиниця, а жива соціально-економічна система, здатна до саморозвитку та конкурентоспроможності.» — М. І. Долішній

Спеціальність 123 · Комп'ютерна інженерія · Бакалавр · 3 кредити ЄКТС